

15–19-åriga pojkars
uppfattningar om HPV-
vaccinet samt
kommunikations-
metoder för att
förbättra
vaccinationstäckningen

Vuokko Härmä
Laura Kihlström

CUBE

Terveysten ja
hyvinvoinnin laitos
10.7.2025

Projektets mål, metod och material

- Mål: förstå vilka saker som påverkar pojkars vilja att vaccinera sig? Hur påverkar gemenskapens attityder och skolans praxis? Vilka kommunikationsmetoder kan man använda för att nå unga i frågor som gäller vaccinationer?
- Metod: snabb etnografisk bedömning (REA) – gruppintervjuer och individuella intervjuer, observation, anteckningar
- Målgrupp: 15–19-åriga pojkar, 4 läroanstalter (2 gymnasier och 2 yrkesskolor). I intervjuerna deltog sammanlagt 56 unga i utbildning på andra stadiet samt 5 hälsovårdare vid läroanstalter
- Materialinsamling: mars–april 2023

Centrala orsaker bakom viljan att ta HPV-vaccinet

Faktorer som påverkar viljan att vaccinera sig:

Hinder:

- Ringa eller felaktig information om HPV-vaccinet, t.ex. "det är för flickor"
- Allmän oro och rädsla i anslutning till vaccinationer

Främjande faktorer:

- Tillförlitlig information och tydlig kommunikation
- Positiv/neutral inställning till andra vaccinationer
- Intresse för den egna hälsan

Hälsovårdares synpunkter om HPV-vaccinationer för pojkar

- Oklarhet hos hälsovårdarna om möjligheten att ta vaccinet på andra stadiet
- HPV-vaccinationen är förknippad med antagandet att den redan tagits i grundskolan
- Hälsovårdare måste prioritera ämnen som behandlas på mottagningen och hinner inte alltid diskutera vaccinationerna
- Utmaningar i anslutning till dataöverföring och dokumentation; ingen information om huruvida personen har fått vaccinationen om hen har flyttat från en annan ort/ett annat land

Gemenskapens och skolans inverkan

- Information om erfarenheter hos kvinnor i den närmaste kretsen, t.ex. flickvänner, systrar
- Familjen har fortfarande stor inverkan på uppfattningar och attityder, men också ansvar för att vaccinationen tas ("mamma bokar tid")
- Åsikter hos idrottande pojkars tränare kan påverka tagandet av vaccinationen ("jag vill inte ta vaccinet före en viktig match")
- Yrkesskolor vs. gymnasier: skillnader i undervisningen i hälsokunskap, tillgången till hälsovårdare och skolpersonalens inställning → inställningen till pojkar påverkade tonen i kommunikationen och hur aktiv kommunikationen var

Ungas egna åsikter om fungerande kommunikation om vaccinet

- Affischer i skolans korridorer och toaletter
- Vaccinationsdag i skolan för alla, låg tröskel att själv vaccinera sig
- Tydlig kommunikation, men tillräckligt med tid för att fatta ett eget beslut. Inget påtvingande!
- Information från en bekant vuxen (lärare, hälsovårdare)

Önskas inte:

- Kampanjer i sociala medier för unga (inte trovärdiga, ignoreras genast)
- Myndigheternas, såsom THL:s, synlighet i sociala medier upplevdes som onaturlig. Meddelandena förbigås, blockeras eller ignoreras
- Sociala medier representerar "fritid"
- Gärna en person som ungdomarna känner, *ingen gammal tant*

Hälsovårdarnas synpunkter på fungerande kommunikation och material

- Eleverna ignorerar ofta Wilma-meddelanden, men med dem kan man ändå nå vårdnadshavarna
- Mer information om i synnerhet HPV och pojkar önskas
- HPV-vecka eller temadag i skolan där en expert deltar. Möjlighet att vaccinera sig eller kontrollera om vaccinationerna redan tagits
- THL:s stödmaterial för skolor (affischer, infolappar)

Sammanfattning av resultaten och förslag till planering av kommunikationen om HPV-vaccinet

Faktorer som påverkar viljan att vaccinera sig:

- Brist på information och felaktiga uppfattningar är vanliga. Den tidigare kommunikationen om att "det är för flickor" lever fortfarande
- Familjen, särskilt mammorna, påverkar inställningen till vaccinationer
- Möjligheten att enkelt ta vaccinet i skolan sänker tröskeln
- Atmosfären i skolan, personalens attityder och undervisningsinnehåll formar inställningen

Rekommendationer för att utveckla kommunikationen:

- Kommunikationen riktas till flera grupper: elever, vårdnadshavare och personal + även tränare/fritid beaktas
- Kommunikation i skolmiljön: affischer, infolappar på toaletterna, infotillfällen
- Övervägande i kommunikationen i sociala medier
- Vaccinets könsneutralitet och dess fördelar för alla betonas

Mer information om projektet: [Härmä, V, et al. \(2024\) Toisen asteen oppilaitoksissa olevien poikien HPV-rokotuskattavuuden vahvistaminen](#)

Tack